

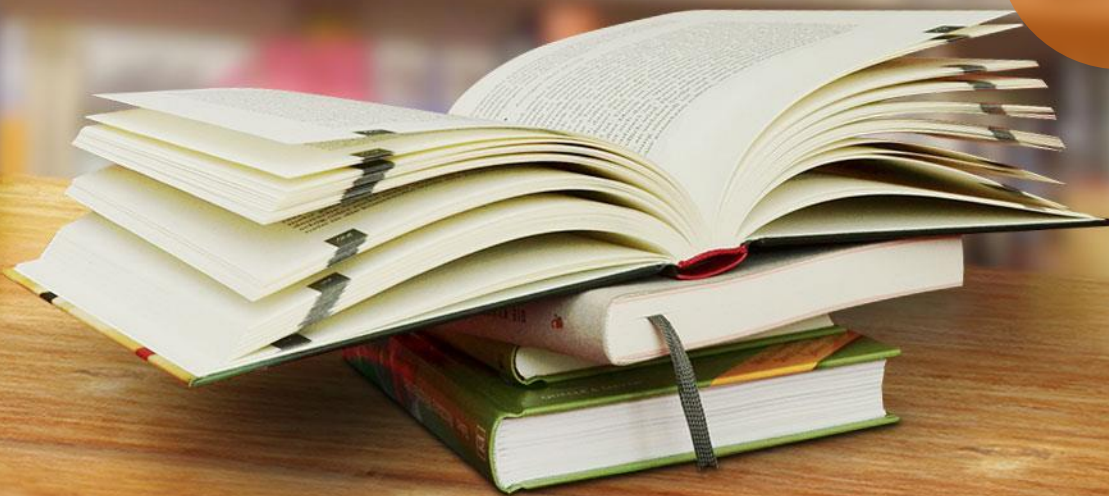

ОСНОВИ ПРАВОВНАВСТВА

9 клас

Святослав
Ратушняк

Мета та завдання підручника

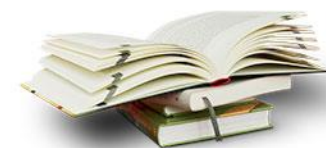
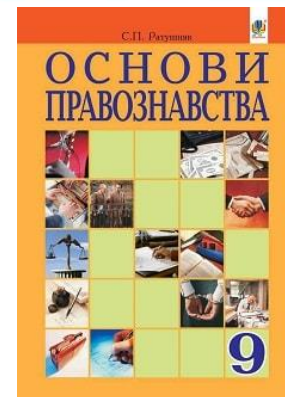
Новітня епоха – це не лише епоха надсучасних технологій, а і епоха права. Саме за допомогою норм права врегульовані складні соціальні відносини, формуються норми й правила життя людей в суспільстві, підтримується й забезпечується мир та стабільність на нашій планеті, виховується нове покоління, твориться добро та справедливість. Для того щоб норми права були реальними та дієвими необхідно, аби не лише фахівці-юристи, але й кожна людина була освічена в праві, щоб кожний не лише знав, але й умів застосовувати правові знання.

Великого значення сьогодні набувають правова освіта та правове виховання, які формують правову культуру і правову свідомість.

Щоб захистити свої права потрібно їх знати. Важливо щоб людина не лише знала, але й вміла застосовувати правові знання. Тому сьогодні слід не лише навчати певному обсягу знань, але й навичкам, які можна застосувати на практиці. Адже вам доведеться стикатися й вирішувати правові питання у власному житті і виступати згодом поширювачами правової освіти з-поміж інших.

У нашому підручнику ви знайте де як цікаву і корисну інформацію про права і свободи людини в різних сферах її життєдіяльності, так і практичні вправи та ситуації, які допоможуть вам краще зорієнтуватися у світі права, нададуть вам практичних навичок щодо ваших дій у складних життєвих ситуаціях.

Підручник складено на основі державної програми «Основи правознавства для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів».

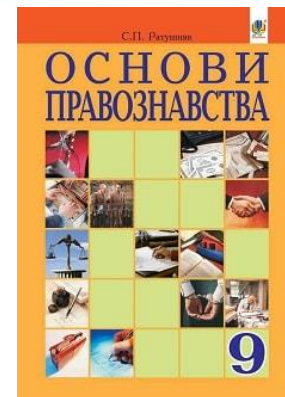

Мета та завдання підручника

Метою курсу є забезпечення умов для формування елементів правової культури, правових орієнтирів та правомірної поведінки учнів.

Завданнями, реалізація яких забезпечить досягнення означеної мети, є:

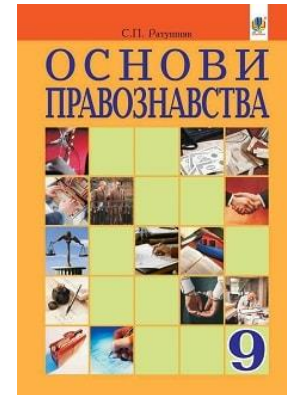
- познайомити учнів з правом, його важливою роллю в житті суспільства, сприяти усвідомленню ними найбільш важливих понять і термінів юридичної науки;
- сприяти формуванню у дітей фундаментальних цінностей, таких як права та свободи людини і громадянина, демократія, активна громадянська позиція й інші, що складають основу демократичної правової держави і громадянського суспільства в Україні;
- виробити в учнів уміння: використовувати правові знання для реалізації і захисту своїх прав, свобод та законних інтересів; оцінювати і регулювати свої взаємини з іншими; здійснювати вибір моделі поведінки у повсякденних життєвих ситуаціях, орієнтуючись на норми права, що стосуються неповнолітніх; опрацьовувати окремі положення нормативно-правових актів; застосовувати на правовому матеріалі критичне мислення, аналіз, синтез, оцінку, рефлексію, уміння спілкуватись, дискутувати, розв'язувати проблеми; сформуванати навички правомірної поведінки;
- прищепити дев'ятикласникам інтерес до права, заохотити їх до свідомого використання, застосування й дотримання правових норм.

Зміст та мова підручника

- Мова підручника зрозуміла для учнів, лаконічна і точна.
- Юридичні терміни, визначення, зміст нормативно-правових актів адаптовано й спрощено для рівня учнів та учениць 9-го класу.
- Підручник не перевантажено правовим масивом.
- Виклад матеріалу є системним та логічним.
- Підручник добре збалансовано як щодо теоретичного матеріалу, так і практичної частини.
- Зміст підручника забезпечує очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, вчить їх вирішувати життєві проблеми, розвиває здатність практично діяти, що першочергово передбачено компетентнісним підходом до навчання.
- Змістова частина підручника сприяє формуванню комплексу знань і умінь особистості, заснованих на знаннях, ціннісних орієнтаціях і отриманому під час виконання завдань на власному досвіді.
- У підручнику повною мірою розкриті питання застосування предметних знань у практичній діяльності, зокрема, пропонується вирішити різноманітні юридичні ситуації, самостійно скласти тексти документів, написати заяви й звернення до відповідних органів, проаналізувати тексти документів з метою формування власних суджень тощо. Подібні завдання спонукають учнів до використання здобутих знань у реальних життєвих ситуаціях.
- Водночас зміст проєкту підручника успішно реалізує засвоєння ключових компетентностей через аналіз нормативно-правових актів.

Висновки експертів:

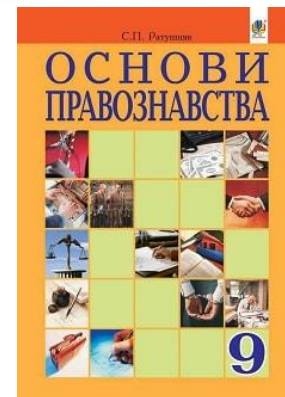
Рубрики та умовні позначення

Рубрика «Очікувані результати» містить коротко сформульовані основні тези параграфів.

У кінці кожного параграфа подано «Інтерактивні завдання» , які допоможуть успішно опрацювати й засвоїти навчальний матеріал, а також застосувати набуті теоретичні знання на практиці.

У рубриці «Цікаво знати» вміщено довідкову інформацію, яка може бути корисною усім, хто цікавиться правовими науками.

Рубрика «Електронний додаток» пропонує зображення, відеоматеріали, тексти, схеми, завдання, тести, нормативно-правові акти й багато цікавого і корисного, що можна використовувати як на уроці, так і для роботи вдома. На допомогу вчителю/вчительці подано календарно-тематичне планування з «Основ правознавства» для 9 класів закладів загальної середньої освіти.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— *Пригадайте.*

— *Цікаво знати, додатковий матеріал.*

— *Висновки.*

— *Електронний додаток.*

— *Інтерактивні завдання.*

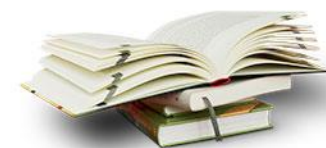
— *Працюємо у парах.*

— *Працюємо у групах.*

— *Домашнє завдання.*

Цікаво знати

— *Цікаво знати,
додатковий матеріал.*

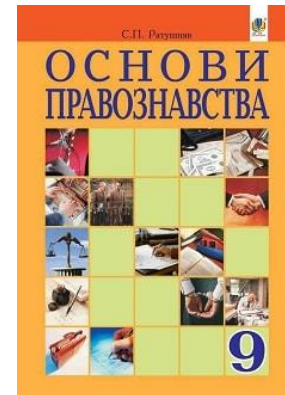
- ▶ **Релігійні норми** — норми, що регулюють поведінку та дії, що засновані на вірі в існування богів. Найважливіші з цих норм записані у священних книгах кожної релігії, таких як Коран (іслам), Біблія (християнство), Тора (іудаїзм), Тіпітака (буддизм), Рігведа (індуїзм) та інші. Ці норми визначають світогляд і правила поведінки віруючих людей як у повсякденному житті, так і під час богослужінь.

Наприклад, кожен мусульманин, якщо він здоровий, не має боргів і має достатньо коштів для мандрівки, хоча б раз у житті повинен виконати Хадж — паломництво у Мекку до мечеті Аль-Харам, де знаходиться святилище Кааба. Це один із основних п'яти обов'язків мусульман. Чотири інших — сповідання віри, молитва, піст і діяння на користь бідних. Кожен мусульманин повинен молитися п'ять разів на день, тримати піст у місяць Рамадан (вдень утримуватися від їжі та не пити).

Коран визначає хууд як покарання за п'ять специфічних злочинів: незаконний зв'язок, наклеп на незаконний зв'язок, споживання алкоголю, крадіжка і грабіж на великій дорозі.

4.1.

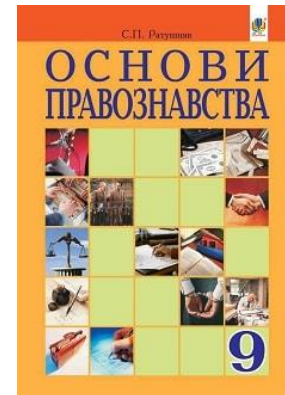
**Соціальні
норми:
поняття та
види**

Електронний додаток, QR-коди

Допоміжні матеріали до курсу: зображення, навчальне відео, тексти, схеми, завдання, сайти, нормативно-правові акти ООН, Ради Європи, України, й багато цікавого та корисного що можна використовувати як на уроці так і для роботи вдома.

Ви можете переглянути короткі сюжети із художніх фільмів, у яких вчиняються правопорушення, визначити ознаки, склад та вид правопорушення в кожному сюжеті.

10.2. Якою є структура Конституції України

Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року, складається з преамбули (*фр. préambule* — передмова, *лат. preambulus* — той, що йде попереду, передній) та 15 розділів:

- ▶ I. «Загальні засади»;
- ▶ II. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина...

Як не стати жертвою злочину. Як захиститися від нападу і захистити своє майно. Як захистити квартиру від грабіжників.

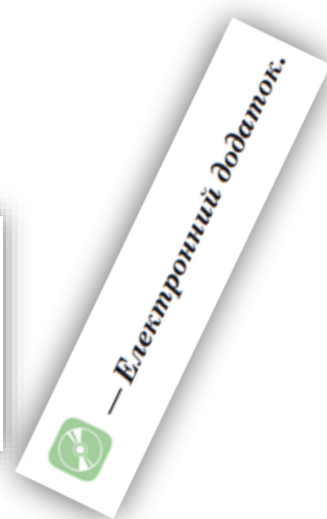
припинення громадянства України Президент України.

Як визначається громадянство дітей. Як регулюється питання виходу з громадянства України дітей.

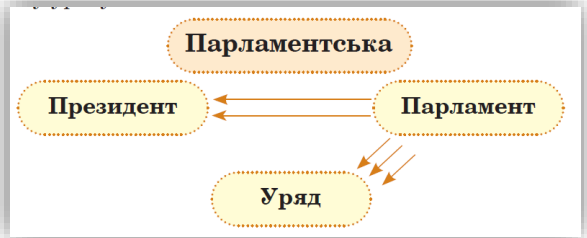
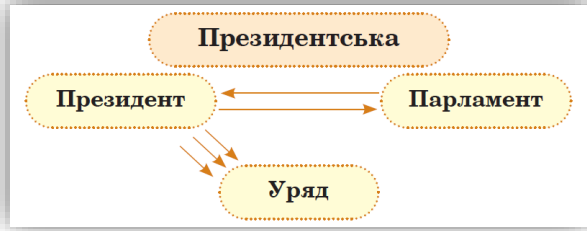

1) За допомогою методу «Мікрофон» закінчіть речення: Громадянство України для мене — це...

Опорні схеми, таблиці, малюнки

2) Складіть таблицю «Порівняльна характеристика президентської та парламентської республік».

Парламентська республіка	Президентська республіка

3) Проведіть дебати із заданої позиції щодо оптимальної форми правління для України.

4) Складіть таблицю «Порівняльна характеристика федерації та конфедерації».

Федерація	Конфедерація

§ 4. Форми держави

Опорні схеми, таблиці, малюнки забезпечують краще розуміння й візуальне сприйняття навчального матеріалу

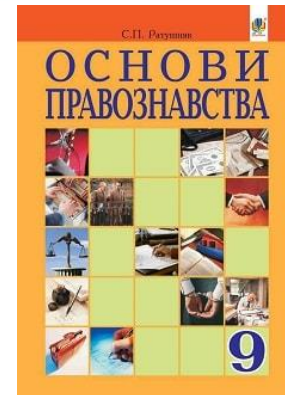

Робота з підручником

Після *очікуваних результатів*, що подаються перед кожним параграфом, учні мають нагоду ознайомитися із змістом параграфів.

В кінці кожного параграфа подається матеріал під назвою «**Інтерактивні завдання**». Це матеріали для роботи на уроці. Там містяться вправи та завдання які допоможуть успішно опрацювати й засвоїти навчальний матеріал. Також ці завдання допоможуть застосувати набуті теоретичні знання на практиці.

Така структура підручника надає можливість вчителю самостійно комбінувати й будувати урок й, на власний розсуд, в більшій чи меншій мірі використовувати практичні та інтерактивні вправи, вправи для розвитку критичного мислення, кооперативного навчання тощо. За своєю власною ініціативою (можливостями, знаннями, нахилами) вчитель самостійно визначає необхідні методики для максимально якісних результатів з огляду на можливості, знання й нахили учнів та учениць.

- 1) Продовжте перелік професій, визначених у п. 20.3., де заборонена праця неповнолітніх. Проаналізуйте запропоновані варіанти й визначте причини заборони.
- 2) Проведіть дискусію на тему «Чому закон забороняє роботу неповнолітніх у сфері грального бізнесу, роботи з перевезення та продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, медичних препаратів...»

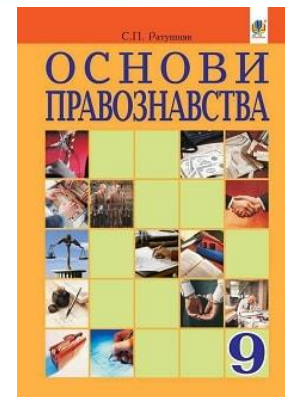
Завдання та запитання

Наприкінці кожного параграфа подано шість «Завдань та запитань» (домашніх завдань) відповідно до шести рівнів освітніх цілей, які застосовують педагоги/педагогині для визначення розвитку в учнівства навичок мислення (за систематикою Блума). Відповідно кожні запитання під №:

- 1) сприяють засвоєнню **знань** (створення чи розпізнавання інформації, фактичні відповіді);
- 2) забезпечують **розуміння** фактів, правил і принципів (розуміння та інтерпретація, перетворення);
- 3) спрямовані на формування навичок **використання** (здатність використовувати інформацію та застосовувати знання в нових умовах);
- 4) формують здатність **аналізувати** ситуації, явища, події (ідентифікація частин та встановлення співвідношень, визначення суттєвих деталей та отримання можливостей відкривати, винаходити й розрізняти складові частини ситуацій чи інформації);
- 5) розвивають уміння **синтезувати** (створення цілісної картини з окремих частин);
- 6) навчають **оцінювати** (встановлення чи використання вже відомих критеріїв, здатність визначати цінність чи можливість ефективного застосування інформації згідно з цими критеріями, аргументація оцінки).

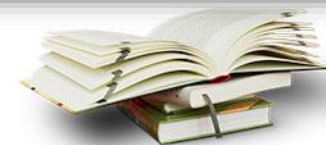

Систематика освітніх цілей

Завдання та запитання

1. Що таке форма держави?
2. Вкажіть держави за формами правління, державного устрою, політичного режиму.
3. Охарактеризуйте за формами держави Україну, Росію, США, Великобританію, ОАЕ.
4. Проаналізуйте та визначте спільні та відмінні риси дуалістичної та парламентської монархій.
5. Розробіть оптимальну модель форми правління для України.
6. Який із політичних режимів, авторитарний чи тоталітарний, є найбільш небезпечним? Аргументуйте свою думку.

Тестові підсумкові завдання

ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ НА УРОК УЗАГАЛЬНЕННЯ

1 рівень

(тестові завдання першого рівня містять лише одну правильну відповідь)

1. Ознакою адміністративного правопорушення є:
А суспільна небезпечність;
Б суспільна шкідливість;
В матеріальна шкода;
Г немає правильної відповіді.
2. Не є заходом адміністративного впливу на неповнолітнього:
А попередження;
Б догана;
В вказівка;
Г зобов'язання попросити вибачення у потерпілого.

2 рівень

(тестові завдання другого рівня містять 3 (2) правильних відповіді)

1. Ознаками злочину є:
А винність;
Б протиправність;
В караність;
Г суспільно-небезпечні наслідки діяння;
Г наявність мотиву.

3 рівень

(у завданнях третього рівня складності слід вставити пропущені слова, закінчити речення (дати визначення поняттям), встановити відповідності чи послідовності, класифікувати...)

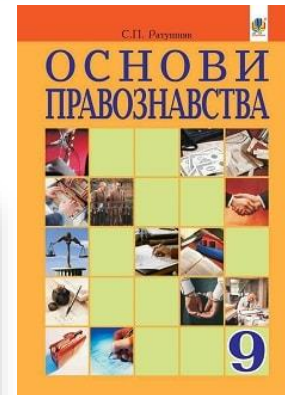
1. Ознаками адміністративного правопорушення є:
А ... ; Б ... ; В ... ; Г вина.

6. Батьки можуть бути позбавлені батьківських прав, коли він (вона):
А не забрали дитину з пологового будинку без поважних причин;
Б ... ;
В ... ;
Г ... ;
Г ... ;
Д засуджені за вчинення умисного злочину щодо дитини.

4 рівень

(у завданнях четвертого рівня слід розкрити зміст питання, скласти схему чи алгоритм дій, порівняти тощо...)

1. Вкажіть підстави та особливості притягнення до адміністративної відповідальності батьків неповнолітніх за скоєння правопорушень їхніми дітьми.
2. Перерахуйте пом'якшуючі обставини у кримінальному праві.
3. Перерахуйте та охарактеризуйте обставини, що звільняють від кримінальної відповідальності.

Після завершення вивчення кожної теми в підручнику подано 4-х рівневі тестові завдання

Додатки

В кінці підручника в розділі «Додатки» для зручності роботи на уроках подано скорочено та адаптовано:

ДОДАТКИ

Загальна декларація прав людини

Стаття 1

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в душі братерства.

Стаття 2

Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового чи іншого становища.

Конвенція про права дитини

(скорочено)

Стаття 1

Для цілей цієї Конвенції дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягла повноліття раніше.

Стаття 2

Держави-сторони поважають і забезпечують усі права, передбачені цією Конвенцією, за кожною дитиною, яка перебуває в межах їх юрисдикції, без будь-якої дискримінації незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я та народження дитини, її батьків чи законних опікунів або яких-небудь інших обставин.

Конституція України. Розділ II. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина *(скорочено)*

Стаття 21

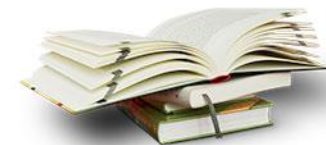
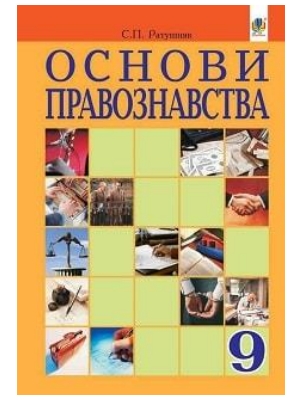
Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними.

Стаття 22

Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Стаття 23

Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Технології та методи роботи на уроках правознавства

Як працювати в малих групах

Робота в малих групах дає змогу набути навичок спілкування та співпраці. Обговорення в малій групі — це діяльність, яка дозволяє слухачам обмінюватися досвідом та враженнями чи вирішувати проблему.

Учні об'єднуються у групи по 4–6 осіб і отримують завдання у вчителя. Встановлюється певний визначений учителем час для виконання цього завдання.

Правила роботи в малих групах:

1. Швидко розподіліть ролі в групі.

Спікер (керівник групи):

- ▶ зачитує завдання групи;
- ▶ організовує порядок виконання;
- ▶ пропонує учасникам групи висловити думку;
- ▶ заохочує групу до роботи;
- ▶ підбиває підсумки роботи;

Завдання виконується на плакаті за схемою (всі чотири поля заповнює кожна група):

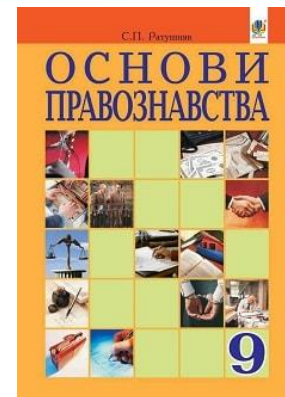
Проблема	
Реальний стан справ.	Як повинно бути?
Чому у дійсності саме так, а не як повинно бути?	Пропозиції.

«Мозковий штурм»

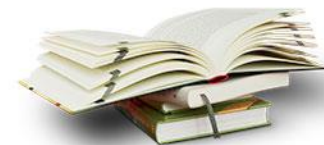
Це ефективний метод заохочення творчої активності швидкого генерування великої кількості ідей. Він спонукає учнів розвивати уяву і творчість, відверто висловлювати думки, знаходити кілька рішень конкретної проблеми. Його варто застосовувати саме для вирішення конкретних проблем або пошуку відповіді на якесь питання.

Порядок проведення:

- ▶ Запропонуйте учням сісти так, щоб вони почувалися зручно і невимушено.
- ▶ Визначте основні правила (див. нижче).
- ▶ Повідомте їм проблему, яку треба вирішити.

40
технологій
та
методів

Форзаци

Державні символи України

Конституція України
Стаття 20. Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

Державний Прапор України

Державний Прапор України — стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.

Державний Герб України

Великий Державний Герб України встановлюється з урахуванням малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького за законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України).

Державний Гімн України

Закон України «Про Державний Гімн України» (6.03.2003 р.)
Стаття 1. Державним Гімном України є національний гімн на музику М. Вербицького із словами першого куплету та приспіву твору П. Чубинського в такій редакції:

"Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

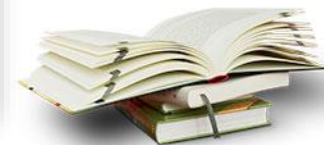
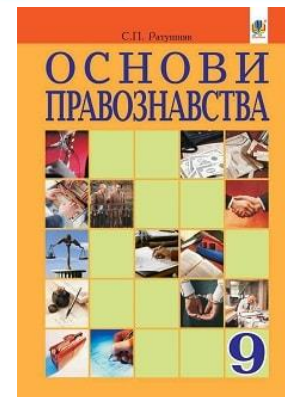
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду".

Конституція України. Розділ IX ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, подсилення централізації і децентралізації у здійсненні державної влади ...

Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села ...

Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.

Форзаци

ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВ ДИТИНИ

До кінця XIX століття права дитини не були захищені юридично. Не існувало організацій, які б опікувались захистом прав дитини.

1874 р., Балтімор, США. На допомогу 8-річній Марі Елен Уїльсон, яку систематично жорстоко била мати, прийшли члени місцевого Товариства по боротьбі з жорстокістю у поводженні з тваринами (Local Society for Prevention of Cruelty to Animals).

З 1880 року в Європі виникають перші міжнародні об'єднання — наприклад, криміналістів, суддів у справах дітей, опіки над зазедбанними та бездомними дітьми.

1890 р., Конгрес криміналістів прийняв резолюцію, що визначала вік 14 років як межу, нижче від якої не можна застосовувати кримінальні покарання.

1892 р., Створено Міжнародне товариство опіки над дитиною.

1900 р., у Чикаго створено перший суд для неповнолітніх, що передбачало особливий, м'якший підхід до малолітніх злочинців.

1913 р., І-й Міжнародний конгрес з опіки над дитиною.

1915 р., Норвегія. На законодавчому рівні визнається рівність прав дітей, що були народжені у шлюбі та поза шлюбом. «(...) національне законодавство більшості держав — членів Ради Європи, в разі з ним і різноманітні акти міжнародного права еволюціонують у напрямку повного визнання рівноправності дітей, народжених поза шлюбом, із «законно народженими дітьми».

Справа Markx проти Бельї, 1979 р. Європейський суд з прав людини.

1919 р., Конвенція Міжнародної організації праці щодо мінімального віку прийому на роботу, вперше встановлює межу працевлаштування в промисловості — 14 років.

1919 р., Англія. Виникає перша в світі організація із захисту дітей — Save the Children. Ініціатором цього руху була Еглантін Джебб (Eglantyne Jebb), яка згодом розробила текст декларації про права дитини («Женевська Декларація», 1924 р.)

1920 р., Створена Міжнародна рада допомоги дітям — Union Internationale de Secours aux Enfants (UISE).

1924 р., Генеральна асамблея Ліги Націй прийняла Декларацію про права дитини (Женевська Декларація прав дитини). Декларація містить п'ять принципів щодо того, яким має бути поводження дорослих з дітьми незалежно від їх раси, національності, віросповідання: «Вона встановила принцип необхідності піклування і допомоги дітям, особливо в ситуації загроз».

1946 р., Генеральна Асамблея ООН приймає рішення про створення UNICEF.

1946 р., Розпочинає діяльність ЮНЕСКО, що зокрема сприяє розвитку просвітництва і шкільній освіті.

1948 р., Генеральна асамблея ООН прийняла Загальну декларацію прав людини.

«Материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, мають користуватися однаковою соціальною захистом».

Стаття 25, п. 2 Загальної декларації прав людини.

1950 р., Європейська конвенція з прав людини.

Це один з найпотужніших сучасних механізмів захисту прав людини/дитини.

1959 р., Генеральна Асамблея ООН проголосила Декларацію прав дитини. Декларація прав дитини 1959 р. є розширенням Женевської декларації і включає 10 основних принципів:

- Рівність усіх дітей без будь-яких виключень і відмінностей.
- Можливість особливого правового захисту.
- Право на ім'я та громадянство.
- Можливість користуватися соціальною допомогою.
- Особлива турбота про дітей, які потребують спеціального піклування.
- Любов та розуміння як основа розвитку.
- Безоплатна і обов'язкова освіта на рівні щонайменше початкової.
- Перевага при отриманні захисту та допомоги.
- Захист дитини від усіх форм відсутності турботи або поганого поводження, експлуатації та жорстокості.
- Виховання в дусі взаєморозуміння, братерства та терпимості.

1961 р., Європейська соціальна хартія.

Стаття 7 Європейської соціальної хартії стосується принципів захисту дітей від важкої праці і яка може завдати шкоди їхньому здоров'ю або розвитку. Мінімальний вік, допустимий для працевлаштування, встановлено 15 років.

1966 р., міжнародний пакт про громадянські і політичні права (набув чинності в 1976 р.)

«1. Кожна дитина без будь-якої дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного чи соціального походження, майнового стану або народження має право на такі заходи захисту, які є необхідними в її становищі, як малолітньої, з боку її сім'ї, суспільства і держави.

2. Кожна дитина повинна бути зареєстрована негайно після її народження і повинна мати ім'я.

3. Кожна дитина має право на набуття громадянства».

Стаття 24, МПГПП

1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (набув чинності в 1976 р.)

Відповідно до ст. 10 Пакту заходи щодо охорони та допомоги мають застосовуватися до всіх дітей та підлітків без будь-якої дискримінації. Особливо діти та підлітки мають бути захищені від економічної експлуатації та використання їхньої праці, якщо це для них шкідливо у сфері моральності та здоров'я.

1989 р., Конвенція про права дитини (прийнята 20 листопада 1989 р., набула чинності 2 вересня 1990 р.)

Ця міжнародна угода є фундаментом для міжнародного захисту прав дитини. День прийняття конвенції зараз є Міжнародним днем захисту прав дитини.

1990 р., Нью-Йорк, Всесвітній саміт на тему «Діти». Прийнято Всесвітню декларацію та План дій щодо виживання, захисту та розвитку дітей.

1990 р., Комісія ООН з прав людини призначила Спеціального доповідача з проблем торгівлі дітьми, дитячої проституції і порнографії.

1994 р., Міжнародний рік сім'ї.

1996 р., Рада Європи, Європейська конвенція про застосування прав дитини.

1996 р., Перший Всесвітній конгрес по боротьбі з дитячою проституцією та порнографією.

Від імені своїх урядів представники 122 держав взяли на себе зобов'язання здійснювати прийнятий конгресом план дій.

1999 р., Міжнародна організація праці прийняла Конвенцію № 182 про найгірші форми дитячої праці (набула чинності 19 листопада 2000 р.)

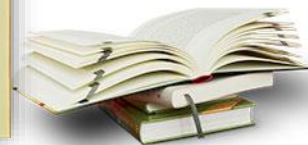
2000 р., Для підписання відкриті два факультативні протоколи до Конвенції про права дитини, що стосувались:

- 1) участі дітей у збройних конфліктах (набув чинності в лютому 2002 р.)
- 2) торгівлі дітьми, дитячої проституції і порнографії (набув чинності в січні 2002 р.)

2002 р., Дитячий форум (5–7 травня) і Спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН в Нью-Йорку щодо становища дітей (8–10 травня): прийнята нова Декларація і план дій «Світ, сприйнятливий для життя дітей».

Після 2002 р. ООН та Європейською спільнотою було прийнято ряд важливих документів про захист прав дитини (Електронний диск).

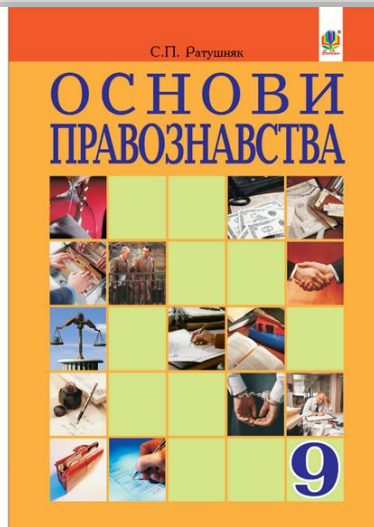
За матеріалами виставки «Кожна має право знати свої права». Виставка створена ГО «МАРТ» (м. Чернівець) за підтримки міжнародного фонду «Відродження». Переглянути виставку можна на електронному додатку до підручника.

Електронний диск

Складовою підручника є електронний диск

С.П. Ратушняк

ПРАВОЗНАВСТВО
9 клас

Переглянути додаток

www.bohdan-digital.com

Календарно-тематичне планування

для 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів

(35 годин)

Складено відповідно до програми: «Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (Київ 2016)»

№	Тема	Дата	Примітка
1	Вступ до «Основ правознавства»		
РОЗДІЛ I. Основи теорії держави та права			
2	Право і закони в житті людини		
3	Загальна характеристика держави та державної влади		
4	Державний лад. Форми держави		
5	Поняття та за		

Потягніть вгору, щоб прокрутити сторінку

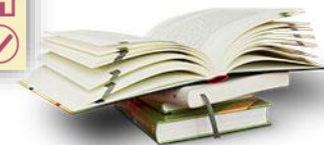
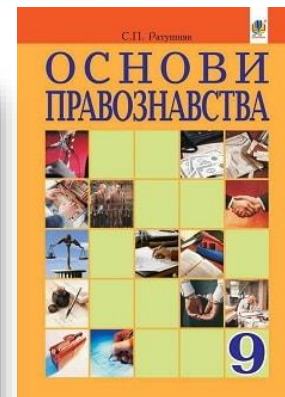
Потягніть вгору, щоб прокрутити сторінку

ЗМІСТ

1. Уроки по темах
2. Тестування по темах
3. Календарне планування. Програма
4. Технології та методи роботи на уроках правознавства
5. Термінологічний словник
6. Навчально-методична література

2)Об'єктом правовідносин є:

- а) фактичний зміст;
- б) фізичні особи;
- в) дії суб'єктів;
- г) спільноти.

Святослав Ратушняк

Директор Хмельницької гімназії №1 імені Володимира Красицького, вчитель-методист, автор (співавтор) навчальних програм з Правознавства, Міжнародного гуманітарного права, понад 20 навчальних посібників та підручників з Правознавства та Громадянської освіти, експерт УГСПЛ з аналізу права, навчальних програм та стандартів, підручників та навчальних посібників, методики викладання прав людини в загальноосвітніх закладах України.

